
Rasspecifik Avelsstrategi för Skotsk hjorthund

Hjorthundklubben 2006-2012

Sammanställt av

HJORTHUNDKLUBBEN

	sid
Rasens historia	3
Nulägesbeskrivning / Population	4
<i>Hanhunds/tikanvändning</i>	
Barnbarnskurvor.....	5
Registreringar och inavel.....	6
Hälsa	7
Mentalitet/funktion	7
Lure-coursing.....	8
Exteriör	9
Underlag för ras specifik avelsstrategi Hjorthundklubben 2013.....	10
<i>1. Individuella uppgifter</i>	
2. Hjärta.....	11
3. Luftvägsinfektion/halsinfektion.....	12
4. Fertilitet.....	12
5. Tumörer	14
6. Magproblem.....	14
7. Övriga sjukdomar	15
8. Exteriör	16
9. Mentalitet	17
10. Dödsorsak	18
Försäkring	19
Den Amerikanska hälsoenkäten.....	19
Rasstandard	20
Behandling av RAS 2006-2012	22

Källa: HUNDSPORT nr 10/94 rasspecial

Källa: Hjorthundklubbens championbok 1985 författad av Göran Bodegård

Brokig bakgrund

När hjorthundar först fick heta hjorthundar och ingenting annat är svårt att säga, helt etablerat som rasnamn blev skotsk hjorthund nog inte förrän hund-utställningarnas era inleddes på 1860-talet. Dessförinnan förekom också namn som strävvhårig greyhound, irländsk greyhound och skotsk greyhound mycket likartade hundar har beskrivits under olika namn ända sedan början av det förra årtusendet. Dessa strävvhåriga vinthundar kom förmodligen till när de korthåriga vinthundar romarna förde med sig till Storbritannien parade sig med allsköns strävvhåriga hundar på den brittiska landsbygden. Man avlade vidare på de bästa avkommorna och fick fram enhetliga individer som med framgång användes på storviltjakt och blev oerhört eftertraktade och högt värderade. Dessa hundars unika kombination av mod, styrka och tillgivenhet gjorde dem outhärliga för jägarna. Hjorthundarna fick länge bara ägas av adeln, och de hörde alltså hemma i slott och borgar. Ett koppel hjorthundar var ingen ovanlig gåva till de europeiska kungahusen.

Hetsjakten krävde mod och styrka. Hjorthundarnas uppgift som storviltsjägare var att förfölja, angripa och nedlägga sitt byte. Jakten gick till på det sättet att när de jagade stora villebråd så jagade hjorthunden oftast i flock, där den använde sig av sin syn och sin snabbhet. När de hade omringat sitt byte, så var det ledarhunden som nedlade bytet genom att med sina kraftiga käkar ta tag i ett ben och fälla bytet. Därefter tog den tag i halsen och höll bytet nere och väntade på jägaren att komma och avliva det. När det gällde småbyten såsom t.e.x hare, så kunde de även här jaga i flock eller par. Den ena driver upp haren i hög hastighet, den andre håller sig i bakgrunden för att genskjuta då haren gör ett tvärt kast. Den avlivas genom att hunden gör ett snabbt och häftigt kast med nacken så att harens ryggrad bryts av. När skjutvapnen gjorde sitt intåg förlorade hjorthunden sin betydelse som hetsjakthund, och rasen skulle antagligen ha dött ut, om den inte hade blivit räddad av en ny storhetstid efter 1831. Då avskaffades den lag som gav adeln ensamrätt till jakt, och de storslagna "stalking"-jakterna blev på modet. Denna jaktform ställde något annorlunda krav på hundarna, eftersom det inte längre gällde att nedlägga bytet utan att hjälpa jägarna att spåra upp det.

Men tiderna förändrades igen, de stora godsen delades upp och försvann, det blev brist såväl på vilt som på människor med tid, pengar och jaktmarker. Lyckligtvis inträffade detta ungefär samtidigt med att hundutställningarnas tid randades. Rasen fick en gång för alla ett namn, och en standard som i stort sett är oförändrad än i dag. Den första hjorthunden ställdes ut i England 1861. Den engelska hjorthundklubben bildades 1886.

Utvecklingen i Sverige.

I Sverige deltog faktiskt en hjorthund på den första svenska hundutställningen som hölls 1886, och den första svenska hjorthundskullen föddes på kennel Doxford 1913. Därefter hände inte mycket på hjorthundsfronten i Sverige förrän **Carin Lindhé**, kennel **Mountebank**, startade sin framgångsrika hjorthundsuppfödning i början av 1950-talet. **Carin träffade på en utställning i Ayr i Skottland den fantastiske Monarch of Ardkinglas 1949 och detta möte ledde till den kärlek, som sedan dess utgjort det starkaste stödet för rasen i vårt land. Carin köpte två hundar från England: **Mainline McArthur** han var en medelstor hund med mycket vackert huvud.

Runach of Ballykelly var en kraftfull tik med mycket bra benstomme. Hon hade en mycket sträv päls och som alla hjorthundarmed den pälsen så hade hon ganska sparsamt med "silkes hår" i ansiktet – hon hade en ganska ovanlig fawn brindle färg – vilken tyvärr ej är vdestill hennes valpar eller har synts i senare generationer. Tillsammans producerade de en rad mycket bra valpar med fin könsprägel med flera riktigt stora kraftfulla hanhundar och mycket feminina tikar. Flera av dessa första valpar blev champions, **Mountebanks Lobelia**, **-Sylvia**, **-Lydia**, **-Eliza**, **-Tambara** m.fl. **Mountebanks Tambara** var den av de utställda som var bäst och som ju också fått den största betydelsen för aveln. Hon vann sällskapshundgruppen i Stockholm 1958. (Fantastisk huvud – små fina öron – mörka ögon – lång bra rygg och lång svans.)

Carin Lindhé gjorde, i början av 1960-talet, en korsparning med Greyhound för att förhoppningsvis förbättra benstomme och extremiteter hos hjorthunden. En tik i kullen blev champion som hjorthund, men Carin Lindhé var inte så nöjd så att hon avlade vidare på linjen. Under andra hälften av 70-talet och början av 80-talet hade rasen en storhetstid i Sverige, och det var inte ovanligt med ett tjugotal anmälda hjorthundar på utställningarna. Nenne Runsten, kennel **Airescot** är en av dem som gjorde rasen populär och framgångsrik.

Nenne fick också det välförtjänta nöjet att föda upp och äga en Guldhund – Airescot Lazuli som alltså blev Sveriges vinstrikaste hund 1977.

Nulägesbeskrivning

Källa: Hjorthundklubbens championbok 2001 – 2005 författad av Kirsten A Walhovd

Tack vare de senaste decenniernas många intressanta importörer från såväl Storbritannien som USA och Australien finns i dag ett ganska brett avelsmaterial i Skandinavien och framtiden bör ha mycket intressant att bjuda på.

Det har under denna period importerats hundar, från England, USA o Tyskland. Detta har medfört en möjlighet att bredda avelsbasen. Sedan det blev lättare att åka utomlands med sina hundar, har flera uppfödare rest med sina tikar till hanhundar hos uppfödare i Europa.

Det är glädjande att intresset för rasen hållit i sig dessa år och att uppfödarna bygger sitt avelsarbete av de linjer som redan existerar. Samtidigt har det gjorts nya kombinationer med importerade och utländska hundar. Följden av detta är att vi har många unga lovande hundar att bygga vidare på i framtiden.

Beträffande nutida användningsområden är hjorthunden en sällskapshund. För att ge hunden ett så rikt liv som möjligt kan man numera delta i lurecoursing (LC) eller kapploppning. LC går ut på att man drar ut en lina med trasa och via trissor i marken leder den i vinklar över ett stort fält. Hundarna får jaga den i par vid tävling och får poäng på olika moment, t.ex. samarbete, förmåga att följa trasan o.s.v.

Population

Hanhunds/tikanvändning

Nedan följer listor över de hanar och tikar som producerat flest *svenskregistrerad* avkomma. Dessa hundar kan också ha lämnat kullar i andra länder, varför det verkliga antalet avkommor kan vara större än det som listats.

Hanar som producerat flest valpar:

1. Ch Fritzens Dorian Grey	34 svenskfödda valpar
2. Ch Beardswood Finbarr	26 valpar
3. Ch Airescot Andrew Lloyd Weber	23 valpar
4. JWW Leoch Gordon	20 valpar
5. Ch Manticorns Chester	19 valpar
6. Troon Julius Cesarion	15 valpar
7. Ch Galerita´s Sting Ray	12 valpar
8. Ch Lehigh Renn	11 valpar
9. Ch Troon Rolls-Royce Silver Shadow	10 valpar
Ch Mycroft´s Hoolachan	10 valpar

Tikar som producerat flest valpar:

1. Ch Manticorns Botilda	22 valpar
2. Kyleakin Caracara At Just So	19 valpar
3. Ch Chic Aristocrat´s Nikita	18 valpar
4. Ch Manticorn´s Christa	15 valpar
5. Ch Manticorn´s Denise	14 valpar
6. Ch Galerita´s So Many To Tanka	13 valpar
Ch Magbeth´s Hartley	13 valpar
7. Ch Galerita´s Dik-Dik	11 valpar
8. Ch Mycroft´s Joan The Juvenile	10 valpar

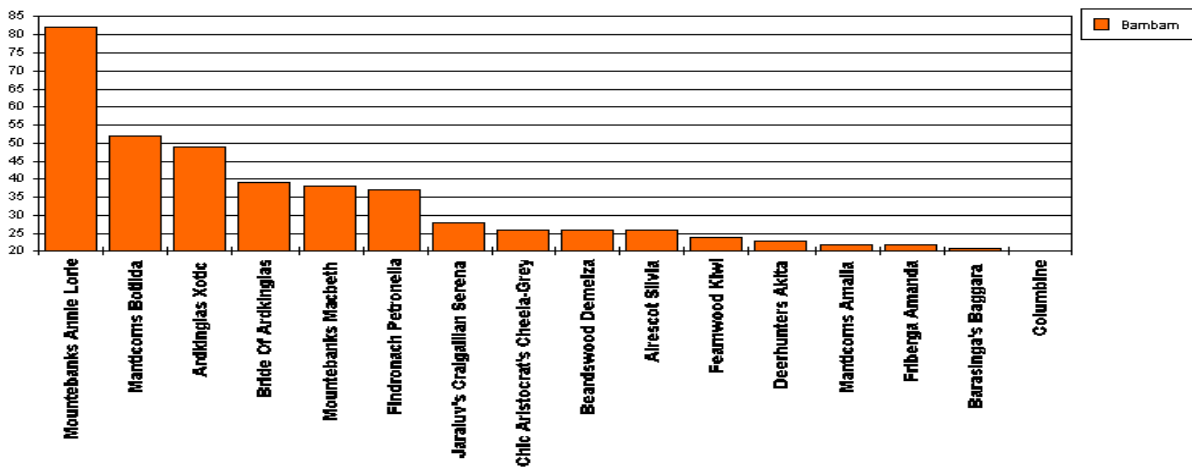
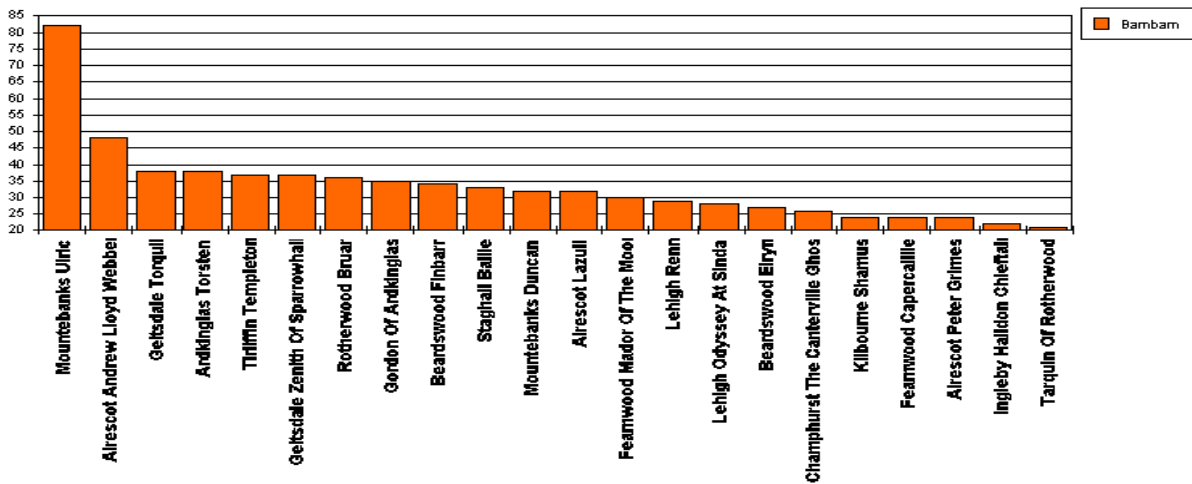
För att ha möjlighet att genomföra parningar med låg inavelsgrad, dvs bibehålla stor ärftlig variation inom en ras, är det viktigt att enskilda individer inte överanvänds. Genetiker rekommenderar att ingen individ (i en så numerärt liten ras som hjorthund omfattas också tikar) lämnar mer än maximalt 5% av valparna i en generation (ca 5 år). För hjorthund skulle detta innebära att ingen individ borde lämna fler än 7,5 valpar (räknat på ett års registrering på 30 valpar).

Ofta innehåller ju en hjorthundskull betydligt fler valpar än 7, så en sådan begränsning skulle vara svår att genomföra praktiskt.

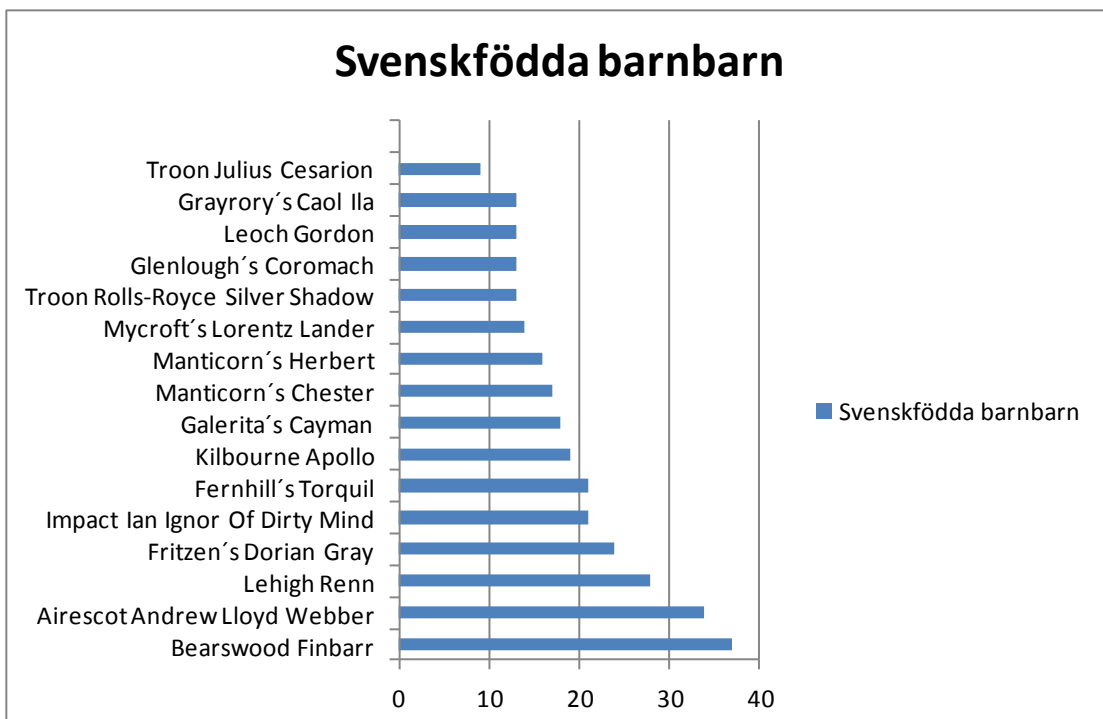
Barnbarnskurvor

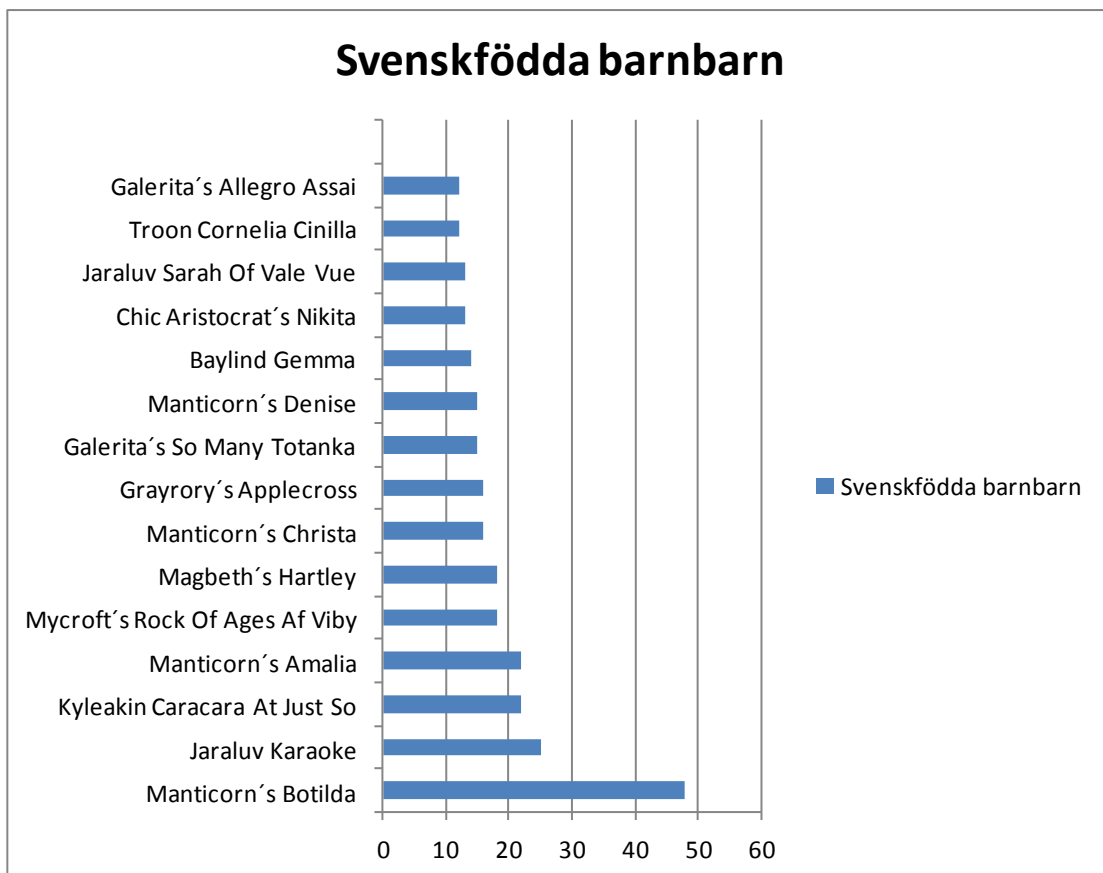
Nedanstående kurvor visar de hjorthundar som har störst antal barnbarn i förra undersökningen. Flest barnbarn har Mountebanks Ulric och Mountebanks Annie Laurie, med dryga 80 barnbarn vardera.

Den önskvärda maximinivån för antalet barnbarn ligger på dubbla det antal som gäller för egna valpar.

Nedan visas denna undersökningens barnbarns utveckling. Jämförelsevis har antalet barnbarn minskat vilket kan ses som en positiv utveckling.

Registreringar och inavel

Bland uppfödare talar man ofta om linjeavel och inavel. Med inavel brukar man ofta avse parningar mellan nära släktingar – t ex mor-son, helsyskon och halvsyskon. Parningar mellan mera avlägset besläktade individer kallas ofta linjeavel.

Ett sätt att beskriva hur kraftig inavel/linjeavel en parning har, är att beräkna den så kallade inavelsgraden/inavelskoefficienten. Detta sätt att beräkna inavel/linjeavel introducerades redan 1922 av genetikern Sewell Wright. Inavelsgraden kan (åtminstone teoretiskt) variera från 0% till 100% och beräknar sannolikheten för att två alleler (genvarianter) är identiska genom föräldrarnas släktskap.

Genetiker brukar tala om att redan vid enskilda parningar med inavelsgrad överstigande 6,25% (motsvarande kusinparning) ökar risken för sjukdomar och defekter hos valparna.

Enligt Per-erik Sundgren bör man inom en ras eftersträva att hålla ökningen av inavelsgraden nere på 0,5% per generation. Eftersom inavelsgraden oftast beräknas på 5 generationer är den högsta önskvärda nivån för en ras 2,5% i genomsnitt.

Enl SKK: Inavelsgraden inom en ras ökar kontinuerligt eftersom individerna i rasen är mer eller mindre släkt med varandra. Därför är det inte korrekt att tala om att sänka inavelsgraden. Genom att planera avelsarbete och undvika nära släktskapsparningar kan man dock minimera inavelsökningen inom rasen. En sjunkande kurva över tidsperioden skall därför tolkas som en avtagande ökning av inavelsgraden och inte som en minskande inavelsgrad.

År	Antal registrerade i Sverige enl SKK	Genomsnittlig inavelsgrad enl SKK's inavelstrend
1991	18	1,4
1992	11	5,2
1993	23	4,2
1994	25	0
1995	6	0
1996	23	0,9
1997	26	0,2
1998	15	0,5
1999	36	0,5
2000	9	0,7

2001	23	1,2
2002	37	1,1
Totalt/medelvärde	252	1,32

Som synes av siffrorna ovan (fg RAS) överstiger de svenska hjorthundarnas inavelsgrad endast undantagsvis de rekommenderade högsta nivåerna (för hela rasen 2,5%). I själva verket rör det sig bara om två år vid båda undersökningstillfällena som överstiger 2,5% men under 6.25%, men eftersom det föds så få hjorthundar varje år får dessa kullar ett stort genomslag.

År	Antal registrerade i Sverige enl SKK	Genomsnittlig inavelsgrad enl SKK's inavelstrend
2003	6	0
2004	18	4,1
2005	10	3,7
2006	28	1
2007	10	0
2008	44	0,9
2009	11	0,1
2010	20	1
2011	40	1,3
2012	16	1,6
Totalt/medelvärde	203	1,37

Mål

Att bibehålla den låga genomsnittliga inavelsgraden.

Åtgärd

Hjorthundklubben rekommenderar att ingen avelshund/tik får mer än 15 valpar under sin livstid. Den rekommenderar vidare att inga kombinationer görs mer än en gång samt att man breddar det inhemska avelsmaterialet.

Tid

10 år. Uppföljning varje år med hjälp av uppgifter som vi kan få via SKK avelsdata

Hälsa

Nuläge.

Klubben gjorde en hälsoenkät 2004 som även användes 2012. Enkäten skickades ut till klubbens 135 medlemmar i Sverige och Norge. Enkäten omfattade hundar födda 1997 till 2012, även döda hundar. 103 enkätsvar inkom varav 46 var hanar och 57 tikar. (Antal registrerade hjorthundar hos SKK åren 1997 till 2012 är 349 st.)

76 hundar levde, 27 var döda.

Mål

Minska andelen hjorthundar med allvarliga sjukdomar som kan ha genetisk bakgrund.

Åtgärder

Klubben genomför hälsoundersökningar vart femte år genom enkäter.

Definition av allvarliga sjukdomar: Ebba Nilsson & Mikael Nordström

- Hjärtsjukdom, som påvisats före sju års ålder
- Tumörsjukdom, som krävt veterinärbehandling eller orsakat hundens död
- Magomvridning
- Upprepad eller dödlig pneumoni

Nuläge

15 hundar av 103 uppgavs lida av hjärtfel och av dem var 14 döda. Åldern när hundarna insjuknade var i genomsnitt 5,2 år för hanar och 8 år för tikar.

Mål

Minska andelen hjorthundar med hjärtfel.

Åtgärd

Klubben genomför hälsoundersökningar vart femte år genom enkäter

Ett register startar dit hjorthundar som diagnostiserats med någon form av hjärtfel anmäls.

Mål

Den genomsnittliga livslängden ska höjas.

Mentalitet /funktion

En mild och vänlig sällskapshund.

Hjorthundens kynne och karaktär har beskrivits ofta och vackert av många, men en av de finaste hyllningarna till rasen formulerades i början av 1900-talet i England av **Mrs Armstrong** med det berömda kennelnamnet **Abbotsford**: ” *Den som söker en underbar kamrat, vilken vill ge sin ägare hela sitt stora hjärtas tillgivenhet, som gläder sig med sin husse när han är på gott humör och känner på sig när han är nedstämd och då går bredvid honom med nosen i hans hand, den som vill ha en sådan hund han bör välja den ädlaste, mest historiska och mest romantiska som finns den skotska hjorthunden*”

När hjorthundens huvuduppgift inte längre är att jaga har rasens goda karaktärsegenskaper dess kärlek till sina människor, dess milda och vänliga väsen gjort den till en mycket älskad sällskapshund. Hjorthunden är alltså en stor vindhund med en mankhöjd på ca 80 centimeter. Den påminner om en greyhound, men är större och har kraftigare benstomme och en raggig päls, som oftast är grå, alltifrån nästan svart till silvergrå. Hjorthunden förväxlas ofta med den irländska varghunden, men hjorthunden är betydligt lättare, elegantare och smidigare med välbehållen vindhundsprägel.

Den ska vara spänstig och måste få tillfälle och springa fritt. Just för att den springer fort och gärna är den lätt att motionera som vuxen. En halvtimmes promenad, då ägaren går ett par kilometer och hjorthunden springer några mil, är ofta lagom för bägge parter. Man behöver sällan ha en hjorthund kopplad, den sticker i väg men den kommer strax tillbaka igen och håller alltid kontakt med sin ägare. Visst har många hjorthundar så mycket jaktinstinkt i behåll att det är svårt att få dem att avstå från att springa efter ett rådjur om det skulle dyka upp i skogen, men de ger snart upp jakten - det bra är i öppen terräng ett rådjur svävar i fara för en jagande hjorthund.

Som alla storvuxna raser kräver hjorthunden rätt motion och utfodring under sin uppväxt. På ganska få månader växer den till nästan sin vuxna höjd, även om det dröjer flera år innan den uppnår sin fysiska mognad. Det gäller att man följer uppfödarens råd och anvisningar för att få bästa resultat.

Valpen måste få utlopp för sin energi och livsglädje men ska för den skull inte övermotioneras. En hjorthund vill vara tillsammans med sina människor så mycket som möjligt och blir inte lycklig om den som valp lämnas ensam ofta och länge. Måste man ha valpen inlåst hela dagen och bara kan umgås med den några timmar på kvällen, är det inte en hjorthund man ska ha. I likhet med alla andra hundar måste hjorthunden naturligtvis bibringas ett visst mått av uppföstran och det är lätt att lära den normal lydighet, eftersom den så gärna vill vara sin ägare till lags. En speciell egenskap för hjorthunden är emellertid dess stora värdighet, och den bör man respektera. En kuvad hjorthund är ingen typisk hjorthund.

Lydndsressyr tycker hjorthunden ofta är roligt en stund och gör gärna allting man ber den om, men snart blir den uttråkad och anser att fortsatta kommandon går dess ära förnärligt.

Man kommenderar inte en hjorthund. En bestämd men vänlig tillsägelse i vanlig samtalston har mycket bättre effekt än skrik och tjat. En hjorthund är i grunden vänlig och ska bemötas vänligt för att komma till sin rätt.

Den tjocka sträva pälsen är mycket lättskött och tål både vatten och kyla. De långa, korthåriga benen tar sig fram i skog och mark utan att ta med sig varken kvistar eller snöbollar hem. Vill man ställa ut sin hjorthund behöver man oftast bara plocka bort några hårstrån här och var för att snygga till silhuetten. Den raggiga ursprungligheten och den naturliga utstrålningen får inte tappas bort i utställningsringen.

Lure-coursing

Harjakt är dock inte det hjorthunden är avsedd för, och bland de gamla uppfödarna i England råder en viss oro för att nya uppfödare som bara är intresserade av ”coursing” går in för att avla fram mindre och lättare hundar, som kanske är bättre på att jaga hare men inte motsvarar rasstandardens krav på hur en hjorthund ska se ut och som aldrig skulle kunna nedläggas en hjort.

Den första hund som fick licens och startade och fick godkänt bruksprov gjorde detta år 2000. 1999 var det första året vi körde officiell LC i Sverige men då startade inga hundar. Antal licensierade hundar ökar för närvarande.

Mål

Att bibehålla den goda situation som enligt klubbens hälsoenkät råder inom rasen. Minst $\frac{3}{4}$ av ägarna ska vara nöjda med sin hjorthundsmentalitet vid klubbens hälsundersökningar.

Åtgärd

Hjorthundklubben genomför enkätundersökningar om hjorthundarnas mentalitet vart femte år. Klubben verkar för att minst fem hjorthundar mentalbeskrivs varje år tills rasen fått så många beskrivna hundar att ett ras genomsnitt kan beräknas.

Tid

10 år

Exteriör

Mål

Att bibehålla kopplingen mellan exteriör och funktion.

Åtgärd

Uppmana domarna att vara mer uppmärksamma med de detaljer som berör exteriör och funktion.

Man bör vara uppmärksamma så att man inte går inför att avla fram mindre och lättare hundar för att få framgång i lure-coursing. Resultatet kan då bli två typer, utställningshundar och Lc-hundar

Anordna uppfödarträff för bl.a exteriör och funktions ut- och fortbildning.

Tid

5 år

Rasen motsvarar i stort sett sin rasstandard.

UNDERLAG FÖR RAS SPECIFIK AVELSSTRATEGI HJORTHUNDKLUBBEN 2013

Hjorthundklubbens hälsoenkät 2013

Svarsfrekvens

Enkäten skickades ut i juni 2013 till hjorthundklubbens 135 medlemmar (enl. medlemsmatrikeln 2012). Sista svarsdag var 20130628, de sista svaren inkom 20131009. Samtliga svar har tagits med i sammanställningen.

Totalt omfattar enkäten **103 hjorthundar**, varav **46 hanar** och **57 tikar**. Utfallet i denna undersökning skall tolkas med försiktighet p g a att underlaget är mycket litet och sjukdom hos ett fåtal individer kan få ett stort genomslag. Underlaget i denna undersökning omfattar dessutom även hundar som finns i Norge.

1. Individuella uppgifter

Deltagande hundars födelseår: (**födelseår**/antal hundar)

Hanar:

2002	2003	2004	2005	2006
4	0	3	1	9
2007	2008	2009	2010	2011
6	4	1	7	7
2012				
4				

Tikar:

1997	1998	1999	2000	2001
1	0	1	2	1
2002	2003	2004	2005	2006
3	0	5	2	4
2007	2008	2009	2010	2011
3	5	6	5	17
2012				
2				

Lever hunden?

Hanar:

Ja: 32 hanar - 70% av hanarna

Nej: 14 st - 30%

Ej svarat: 0 st – 0%

Tikar:

Ja: 44 tikar – 77% av tikarna

Nej: 13 st – 23%

Ej svarat: 0 st – 0%

De hundar som inte levde var födda år:

Hanar:

2002	2004	2006	2007	2008
4	2	6	1	1

Tikar:

1997	1999	2000	2001	2002
1	1	2	1	3
2004	2006			
3	2			

Sammanfattning individuella uppgifter:

* 1,9 % var födda på 90-talet.	2 st
* 57,3 % var födda på 00-talet.	59 st
* 40,8%% var födda på 10-talet.	42 st
* 0% hade inget födelseår angivet.	0 st
* 73,8% av hundarna i undersökningen levde.	76 st
* 26,2% var döda.	27 st
* 0% ej angivit om hunden levde.	0st

2.Hjärta

Har din hjorthund drabbats av hjärtfel?

Hanar:

Ja: 9 hanar – 19,6%

Nej: 37 st – 80,4%

Ej svarat: 0 st – 0%

Tikar:

Ja: 6 tikar – 10,5%

Nej: 51 st – 89,5%

Ej svarat: 0 – 0%

Diagnos:

Hanar:

1. Cardiomyopati – 2 hanar
2. Förmaksflimmer – 1 hane.
3. DCM, förmaksflimmer – 1 hane.
4. förmaksflimmer i samband med grässtrå i lunga – 1 hane.
5. Infarkt, blåsljud, hjärtförstoring, svårt att ställa in medicinering – 1 hane.
6. Åt vet.medicin under sitt sista levnadsår, inga besvär – 1 hane..
7. Kraftigt förstorat hjärta – 1 hane.
8. Inget svar – 1 hane.

Tikar:

1. Dilaterad cardiomyopati – 2 tikar.
2. Ingen diagnos. Föll ihop och dog antog lungödem beroende på hjärta. Har dock ej visat på hjärtproblem tidigare.
3. Förmaksflimmer vå kammare förstorat.
4. Förmaksflimmer.

Vid vilken ålder upptäcktes hjärtfelet?

Hanar:

10,5 år	8 år	7 år	6,5 år	4 år	3 år	1 år	medel
1 hane	1 hane	1 hane	2 hanar	1 hane	2 hanar	1 hane	5,2 år

Tikar:

10 år	8,3 år	6 år	3,8 år	medel		
3 tikar	1 tik	1 tik	1 tik	8 år		

Av de 9 hanar som uppgivits lida av hjärtfel levde 1, övriga 8 uppgavs vara döda.

Av de 6 tikar som uppgavs lida av hjärtfel levde 0, 6 uppgavs vara döda.

Hanarna med hjärtfel var födda:

2002	1
2004	2
2005	1
2006	5

Tikarna med hjärtfel var födda:

1997	1
2001	1
2002	1
2004	2
2006	1

Sammanfattning hjärta:

- **14,5% av samtliga hjorthundar i undersökningen uppgavs lida av hjärtfel. Antal 15**
- **13,3% av hundarna som uppgavs lida av hjärtfel hade någon form av cardiomyopati. Antal 2**
- **Den genomsnittliga åldern då hjärtfelet först upptäcktes var ca 6,3 år.**
- **93,3 % av hundarna som uppgavs lida av hjärtfel var döda. Antal 14**

3.Luftvägsinfektion/halsinfektion

Har din hjorthund haft problem med luftvägsinfektion eller halsinfektion?

Hanar:

Ja: 11 hanar – 24%

Nej: 34 st – 74%

Ej svar: 1 st – 2%

Tikar:

Ja: 5 tikar – 9%

Nej: 52 st – 91%

Ej svar: 0 st – 0%

Diagnos:

Hanar:

1. Tonsillit.

2. Bronkit.

3. Virus.

4. Halsinfektion

5. Kennelhosta.

6. Pneumoni, kom etter kennelhoste, det gikk så fort og han fikk blodförgiftning og dode nesten. Hoyre fremre lungelappen har klappet sammen men han lever godt nå..

Sammanfattning av luftvägsinfektion eller halsinfektion

- **15,7% av samtliga hjorthundar i undersökningen uppgavs ha haft problem med luftvägsinfektion eller halsinfektion.**

4.Fertilitet

Om du har en hanhund har han antal testiklar:

Två: 39 hanar

En: 4 hanar

Ingen: 3 hanar (varav en uppgivits haft testikeltumör, testikelstatus innan tumören inte angiven, en uppger ingen anledning till att hanen inte har några testiklar, en uppger prostatabetennelse (prostatainflammation) måste kastreres.

Om du har en tik, har hon haft livmoderinflammation?

Ja: 9 tikar – 16%
Nej: 48 st – 84%
Ej svar: 0 st – 0%

Vid vilken ålder drabbades din tik av livmoderinflammation?

10 år	9,7 år	8 år	5 år	1 år	10 mån	Snitt		
1	1	4	1	1	1	6,4 år		

Har du en tik som genomgått kejsarsnitt?

Ja: 1 tikar – 2%
Nej: 19 st - 33%
Ej svar: 37 st – 65%

Orsak:

1. Fick magkatarr 1 v innan valpningen och blev väldigt sjuk. började valpa själv men vi valde att snitta.
2. Hade 13 valpar.

Har du haft andra problem med fertiliteten hos din hanhund/tik?

Hanar:

Ja: 1 hanar – 2%
Nej: 28 st – 61%
Ej svar: 16 st – 35%
Vet ej: 1 st – 2%

Tikar:

Ja: 1 tikar – 2%
Nej: 40 st – 70%
Ej svar: 16 st – 28%

Ingen fråga ställdes om vilken typ av problem, men ägarna har ändå svarat:

Hanar

1. Dålig spermakvalitet.

Tikar:

1. Vill ej para sig.

Sammanfattning av fertilitet:

- Totalt 10,8% (5 hanar) var kryptorchida (ej inräknat de 2 hanar som haft testikeltumör samt prostatainflammation eftersom det ej anges något testikelstatus före insjuknandet).
- Enkelsidiga kryptorchida hanar utgör 80% av de kryptorchida hanarna.
- Dubbelsidig kryptorchida är 20%.
- 16% av tikarna i undersökningen har drabbats av livmoderinflammation. Genomsnittsåldern för tikar med livmoderinflammation är 6,4 år.
- 2% av tikarna har genomgått kejsarsnitt. Orsaken till snittet var sjukdom pga magkatarr.

5. Tumörer

Har din hjorthund drabbats av någon form av tumörsjukdom?

Hanar:

Ja: 4 hanar – 9%

Nej: 41 st – 89%

Ej svar: 1 st – 2%

Tikar:

Ja: 3 tikar – 5%

Nej: 54 st – 95%

Ej svar: 0 st – 0%

Diagnos:

Hanar:

1. Testikeltumör (2 hanar 10,5 och 6 år).

2. Tumor Cutis HA6-2 dvs hudtumör (1 hane 4 år).

3. Tumör i lillhjärnan (1 hane 7,5 år).

Tikar:

1. Juvertumör (1 tik 7 år)

2. Epulider i munhålan, bort op (1 tik 1 år).(Epulid=godartad tandköttstumör).

3. Fått en njure bortopererad pga tumör, ultraljud var 3:e månad (1 tik 2 år).

Vid vilken ålder drabbades hunden?

Hanar:

10,5 + 6 år

4 år

7,5 år

Tikar:

7 år

1 år

2 år

Sammanfattning tumörer

- 7 % av hundarna i undersökningen hade drabbats av någon form av tumörer.
- Medelåldern när hunden drabbades var 5,4 år.

6. Magproblem

Har din hjorthund ofta problem med magen?

Hanar:

Ja: 10 hanar – 22%

Nej: 36 st – 78%

Ej svarat: 0 st – 0%

Tikar:

Ja: 7 tikar – 12%

Nej: 50 st – 88%

Ej svarat: 0 st – 0%

Om ja, vilken typ av problem?

Hanar:

1. Magomvridning.

2. Lätt magomvridning.

3. Diarré.

4. Förstoppning.

5. Maginfluensa.

Tikar:

1. Magomvridning.
2. Kraftig diarré vid nedkylning.
3. Kraftiga kräkningar, inlagd 2 dygn.
4. Opererad vid 5 månaders ålder pga främmande föremål i tarmarna.
5. Hög halt av magsyra, behandlas med Zantac. Har också haft diarré men den har minskat med "specialfoder" och Zantac.
6. Tar inte upp näring i tarmen med Phylliumfrön fungerar det bättre annars bajsar hon alltid löst & mycket trots premiumfoder.

Hur är din hjorthunds aptit?

Hanar:

Bra: 34 hanar – 74%

Dålig: 12 st – 26%

Ej svarat: 0 st – 0%

Tikar:

Bra: 53 tikar – 93%

Dålig: 4 st – 7%

Ej svarat: 0 st – 0%

Sammanfattning magproblem

- 16% av samtliga hundar i undersökningen hade råkat för magproblem.
- Hanarna hade nästan dubbelt så hög frekvens som tikarna av magproblem.
- Av magproblemen svarade diarréer (av olika orsaker) för 8%
- 15,5% av samtliga hundar i undersökningen uppgavs ha problem med aptiten.
- 85,5% av samtliga hundar hade aldrig drabbats av några magproblem.

7.Övriga sjukdomar

Har din hjorthund drabbats av någon annan sjukdom än de som nämnts ovan?

Hanar:

Ja: 15 hanar – 32 %

Nej: 26 st – 57%

Ej svar: 5 st – 11%

Tikar:

Ja: 16 tikar – 28%

Nej: 39 st – 68%

Ej svar: 2 – 4%

Vilken sjukdom?

Hanar:

Typ av sjukdom	Antal hundar
Tandlossning	1 hane
Leverproblem, gick på leverdiet.	1 hane
Gastroenteritt polyper i urinblære	1 hane
Opererad för bråck i ändtarm.	1 hane
Ändtarmsbråck.	1 hane
Borrelia,	1 hane
Inflammation i bukspottkörteln	1 hane
Hals- och leverproblem	
Epilepsi. Ett grand-malanfall.	1 hane

Progressiv radikulomyelopati	1 hane
Urinsten	1 hane
Svår diagnos	1 hane
Prostatatabetennelse, måste kastreras	1 hane
Kronisk analplasma	1 hane
Hudeksem.	1 hane
Analkjertelbetennelse (analkörtelinfl).	1 hane

Tikar:

Typ av sjukdom	Antal hundar
Foderallergi mot kyckling och vete. Borreli	1 tik
Artros	1 tik
Ej fastställt	1 tik
Borreli	1 tik
Främmande kropp	1 tik
Epilepsi	1 tik
Purulent analsäcksinflammation	1 tik
Ögoninfektion Magsjuka med uttorkning som följd.	1 tik
Juverinflammation	1 tik
Har fått hudcystor borttagna och ett hemangion – alla helt ofarliga.	1 tik
Kennelhosta, noe utslett rundt øyne hode og på beina.	1 tik
Kennelhosta Hudinfektion och eksem/klåda vid 2 och 3 år pga fästingmedel Frontline.	1 tik
Hon får ibland ont i nacken när hon har sprungit och busat mycket travar hon runt lite och gnyr. Detta försvinner efter en liten stund. Jag fick henne som omplaceringshund vid 2,5 års ålder och då hade hon dessa problem.	1 tik
Urinvägsinflammation	1 tik
Nackstyvhet	1 tik
Hudutslag på magen under uppväxten.	1 tik

Antal sjukdomar/problem per hund:

	Hanar:	Tikar
1 sjukdom/problem:	14	13
2 sjukdomar/problem:	1	3
3	0	0
4	0	0
5	0	0
fler än 5	0	0

32% av hanarna och 28% av tikarna har en eller flera problem/sjukdomar.

8.Exteriör

Vilken mankhöjd har din hund?

Hanar:

Mankhöjden varierar från 78 cm till 91 cm.

Genomsnittlig mankhöjd 84,5 cm

Tikar;

Mankhöjden varierar från 69 cm till 85 cm

Genomsnittlig mankhöjd 79 cm.

Vad väger din hund?

Hanar:

Vikten varierar från 38,8 kg till 62 kg.

Genomsnittlig vikt är 49,6 kg.

Tikar:

Vikten varierar från 35 kg till 50 kg.

Genomsnittlig vikt är 40,7 kg.

Har du någon annan kommentar som rör din hunds exteriör?

Knappt 1/4 av hundarna i undersökningen har någon kommentar om exteriören.

Hanar:

+	-
Sund	Lite för mager.
Starkt byggd	Född med sk kroksvans.
Elegant	
Stilig	
Väldigt bra exteriört.	
Fina rörelser.	
Kraftig benstomme.	
Vacker.	
Har mycket päls.	
Enastående vacker.	

Tikar:

+	-
Väldigt bra exteriört	Något rak och framskjuten skuldra i övrigt helt ok.
Vacker som få.	

9. Mentalitet

Enligt uppgift från SKK:s Rasdata finns det resultat från tre mentalbeskrivna hjorthundar registrerats hos SKK.

Hur bedömer du din hjorthundstemperament?

En överväldigande majoritet av de som besvarat frågan hade uteslutande gott att säga om sina hundars mentalitet och hur de fungerade i vardagen.

Här en sammanställning av svaren, där det listats de vanligaste omdömena och några (av många) superlativer.

Hanar:

+	+
Frimodig	Vänlig men kan mullra mot andra hanhundar..
Glad, lekfull	Ibland lite kaxig mot andra hundar.
Vänlig	
Lyhörd	
Nyfiken	
Lugn	
Snäll mot allt och alla	
Sund och alert	
Stabil	
Harmonisk	
Tycker om att vara nära.	
Kelig	
Väldigt snäll men mycket egen. Vill han inte något så för han det inte.	
Positiv	
Utmärkt	
Anpassningsbar	

Tikar:

+	-
Frimodig	Stor jaktlust
Glad och vänlig	Tillsammans med länehund anfallit utan någon som helst förvarning en mötande liten hund med skada på dennes rygg som följd.
Aldrig visat någon aggressivitet.	Inte så framåt.
Social, lekfull och energisk	Ointresserad av hundar och människor.
Lugn och mjuk	Osäker vid hundmöten
Kelig, familjekär	Hennes endeste skrekk er små valper. De går hun lengst mulig unna. Jag menar hun er svert stødig i hodet.
Snäll mot allt och alla	
Typiskt hjorthundstemperament.	
Trygg och tålig	
Nyfiken.	
Mild och stabil	
Tycker om att mysa	

10. Har du en hjorthund som dött de senaste fem åren?

Sammanställning av kön, ålder och dödsorsak hos de döda/avlivade hjorthundarna:

Kön	Ålder	Orsak
Tik	12	Hjärtsvikt
Tik	12	Ålderssvaghet
Hane	11	Stroke
Tik	11	Självdog trol lungödem
Tik	10år 7 mån	Ålderdom
Hane	10 år 6 mån	Åldersrealterat
Tik	10 år 6 mån	Inkapslad livmodersinflammation
Tik	10	Åkut hjärtsvikt
Tik	10	Ålder
Hane	9 år 6 mån	Leverproblem samt ålder
Hane	8 år 6 mån	Dog av anestesien
Tik	8 år 3 mån	Hjärtsvikt
Hane	8	Hjärtfel
Tik	8	Ej fastställd
Hane	7år 8 mån	Tumör, blodpropp, blödningar i lillhjärnan
Tik	7 år 6 mån	Dilaterad cardiomyopati
Tik	7 år 2 mån	Avlivning pga hjärntumör
Hane	7	Hjärtinfarkt
Hane	6 år 11 mån	Förmaksflimmer
Hane	6 år 9 mån	Hjärtsvikt
Hane	6	DCM förmaksflimmer
Tik	5 år 10 mån	Tiken åt något igen och hennes tarmar klarade inte fler operationer så vi valde att avliva.
Tik	5	Myocardit(=hjärtmuskelinfl)
Hane	4	Cardiomyopati
Hane	4	Kunde ej stå och hade mycket ont.
Hane	4	Svår diagnos
Hane	3 år 6 mån	Cariomyopati, lunginflammation

Totalt 27 hundar (dvs alla) har åldern vid dödsfallet angiven. Genomsnittlig ålder vid dödsfall 7,99 år (7 år 10 månader).

Hanar: 14 st. Genomsnittlig ålder 7 år

Tikar: 13 st Genomsnittlig ålder 9,1 år

Försäkringsstatistik

Kontakt har tagits med de fyra största djurförsäkringsbolagen; Agria, Folksam djurförsäkring, If djurförsäkring och Sveland.

Samtliga bolag lämnade uppgifter om vilken premiegrupp hjorthundar tillhör.

Agria: premiegrupp 9 av 9 (den högsta gruppen)

Folksam: premiegrupp 6 av 7 (den näst högsta gruppen)

If: premiegrupp 5 av 10 (medel grupp)

Sveland: premiegrupp 6 av 6 (högsta)

Kostnaden för att hålla en hjorthund liv- och veterinärvårdsförsäkrad i Stockholmsområdet (beräknat på ett inköpspris på 18.000 kr) med alla extra tillägg beräknat på tik 3år varierade mellan 4.451 kr och 8.060 kr/år.

Hjorthundklubben har även erhållit försäkringsstatistik från Agria som omfattar åren 2006-2011. Agrias primära mål med denna statistik är att förse rasklubbar med statistiska hälsoproblem för olika raser. Detta underlag skall hjorthundklubben analysera i sin nya RASkommitté som nuvarande styrelse kommer att tillsätta vid årsmötet mars 2014.

Analys av Agrias statistik kommer därför ej att redovisas i denna RAS, målsättningen är däremot att vi skall publicera den på www.hjorthundklubben.se under fliken RAS.

Den amerikanska hjorthundklubbens hälsoenkät

Hälsoenkäten hade skickats ut till hundägare i England, Tyskland, Australien, USA samt Kanada. Det kom en majoritet av svar från Nord Amerika, 147 personer därifrån hade besvarat enkäten varför den omfattades av 588 hundar.

Redovisningen av enkäten finns på <http://www.deerhound.org> – Healt issues – Healt survey Results.

Standard för Skotsk Hjorthund

FCI-nummer 164
Originalstandard 1987-06-24
FCI-standard 1998-06-17: engelska
SKK's Standardkommitté 2004-03-39

Hemland: England

Bakgrund/Ändamål: Skotsk hjorthund anses ha urgamla anor. Ursprungligen användes den till jakt på hjort. Numera är den huvudsakligen sällskapshund.

Heltidsintryck: Skotsk hjorthunden skall likna en strävårig greyhound men vara större och ha kraftigare benstomme.

Uppförande/karaktär: Skotsk hjorthund skall till kroppsbyggnaden kännetecknas av den unika kombinationen av snabbhet, styrka och uthållighet som krävs för att lägga ner en hjort, men det allmänna uppträdandet skall präglas av mild värdighet. Skotsk hjorthund skall vara mild och vänlig. Den är lydig och lättfostrad, eftersom den är angelägen om att vara till lags. Rasen skall vara foglig och godmodig, aldrig misstänksam, aggressiv eller nervös.

Huvud: Huvudet skall vara långt.

Skallparti: Skallen skall snarare vara flat än rund, med mycket svagt markerad ögonbrynsbågar. Skallpartiet skall vara bredast mellan öronen och lätt avsmalnat mot ögonen

Stop: Det skall inte finnas något stop.

Nostryffel: Nostryffeln skall vara svart och nospetsen lätt konvex.

Nosparti: Nospartiet skall avsmalna tydligt mot spetsen. Hos ljusa hundar föredras ett svart nosparti.

Läppar: Läpparna skall vara jämna.

Käkar/Tänder: Käkarna skall vara kraftiga med ett perfekt, regelbundet och fulltandat saxbett.

Ögon: Ögonen skall vara mörka, vanligen mörkbruna eller hasselnötsbruna. Ljusa ögon är inte önskvärt. Ögonkanterna skall vara svarta. Ögonen vara måttligt framträdande, med mildt uttryck när hunden är avspänd; vid uppmärksamhet blir blicken intensiv och fjärrskådande.

Öron: Öronen skall vara högt ansatta och i vila bäras tillbakavikta. När hunden lystrar kan öronen resas ovanför hjässlinslinjen utan att vecken rätas ut, ibland så mycket att öronen bärs halvt upprättstående. Ståndöron, eller stora, tjocka öron som hänger tätt intill huvudet, är absolut inte önskvärt. Öronen skall vara mjuka och blanka. Vid beröring skall de kännas som muspäl. Ju mindre öronen är, desto bättre. De skall inte ha lång päls eller behäng. Pälsfärgen på öronen skall vara svart eller mörk.

Hals: Halsen skall vara mycket stark med god längd vilket ibland döljs av manen. Nackens välvning vid ansättningen mot huvudet skall vara mycket uttalad. Halshuden skall vara stram.

Kropp: Kroppen och helheten skall vara som hos greyhound men större och med kraftigare benstomme.

Rygg: Plan överlinje är inte önskvärt.

Ländparti: Ländpartiet skall vara välvt och slutta mot svansen.

Korset: Korset skall vara sluttande, brett och kraftfullt.

Bröstkorgen: Bröstkorgen skall vara djup snarare än bred, men den får inte vara för smal eller ha flata sidor.

Svans: Svansen skall vara lång, kraftig vid roten och avsmalnande mot spetsen. Den skall nå nästan till marken. När hunden står stilla skall svansen hänga rakt ner eller i en båge. I rörelse skall svansen bäras uppåtböjd men aldrig över rygglinjen. Rullad eller ringlad svans är inte önskvärt.

Extremiteter:

Framställ: Frambenen skall vara raka, från sidan sett breda och framifrån sett flata.

Skulderblad: Skuldrorna skall vara väl tillbakalagda och inte sitta för långt isär. Tunga och raka skuldror är inte önskvärt.

Armbåge: Det är önskvärt att armbågarna är breda.

Underarm: Det är önskvärt att underarmarna är breda.

Framtassar: Framtassarna skall vara kompakta med väl välvda tår och starka klor.

Bakställ: Bakbenen skall vara mycket långa mätt från höft till has. Benstommen skall vara bred från sidan sett och flat framifrån sett. Höftbenen skall vara väl åtskilda.

Knäled: Knälederna skall vara väl vinklade.

Baktassar: Baktassar, se framtassar.

Rörelser: Rörelserna skall vara lätta, spänstiga och fria med långt steg.

Päls:

Pälsstruktur: Pälsen skall vara raggig men inte alltför riklig. Ullig päls accepteras inte. Korrekt päls skall vara tjock, åttliggande och raggig. Den ska kännas sträv eller frasig vid beröring. Pälsen på kropp, hals och bakställ skall vara sträv, hård och ca 7-10 cm lång.

På huvud, bringa och buk skall den vara mycket mjukare. Fram- och bakbenens baksidor skall vara mjukare än pälsen på kroppen. Nospartiet skall vara försett med skägg och med en väl utvecklad, tämligen mjuk mustasch. Svansen skall vara väl behårad, på ovansidan med mjuk och sträv päls, på undersidan med längre päls. En lätt frans mot svansspetsen är tillåten.

Färg: Mörkt blågrått, mörkare eller ljusare grått, brindle och gult, sandfärgat rött eller rött fawn med svärtade hårtoppar. Vitt bröst, vita tår och en litet vitt på svansspets är tillåtet, men ju mindre vitt desto bättre, då rasen skall vara enfärgad.

Vit blås och/eller vit halskrage är inte tillåtet.

Storlek/vikt:

Mankhöjd: Hanhund minst 76 cm. Tik minst 71 cm.

Vikt: Hanhund ca 45,5 kg.

Tik ca 36,5 kg

Fel:

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till hundens förtjänster, helhetsintryck och konstitution.

Note bene: Hund får ej prisbelönas om den är aggressiv eller extremt skygg eller om den har anatomiska defekter som menligt kan påverka dess hälsa och sundhet.

Testiklar: Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Behandling av RAS 2006-2012

Hjorthundklubben har haft svårt att behandla frågan runt RAS kontinuerligt under åren pga lågt medlemsantal samt att endast ett fåtal medlemmar har engagerat sig i frågan. Nuvarande styrelse i Hjorthundklubben har insett att det måste tillsättas en grupp bestående av uppfödare, veterinärer samt styrelseledamöter för att kunna följa upp RAS kontinuerligt samt att kunna framställa en enkät som speglar hjorthundens hälsotillstånd. Denna grupp är så gott som fastställd.

Denna upplaga av RAS har ej behandlats på något årsmöte mer än att man informerat om att den skall vara klar 2013. Arbetet med denna upplaga av RAS påbörjades när den sista enkäten inkommit (20131009) varför något samråd med hela medlemskollektivet ej varit möjligt. Styrelsen och några andra medlemmar har dock läst korrektur och haft synpunkter under arbetets gång.

Nuvarande styrelse kommer att annonsera i tidningen Hjorthunden som ederas dec 2013 om att RAS kommer att finnas på vår hemsida under januari 2014. Medlemmarna får då tillfälle att reagera på innehållet och sända mejl till styrelsen. Finner SKK då att det finns utrymme att göra förändringar kommer detta att ske annars tar styrelsen med sig medlemmarna åsikter till den arbetsgrupp som skall arbeta med nästa RAS.